

# Buldózer nélküli falurombolás?

Földje gazdag, vize tiszta, levegője gyógyító

Az északi hegyekben, kar-nyújtásnyira Isten szabad egétől, él dicstelenségben egy falu: Tornakápolna, e valaha dicső napokat is látott település. Lakosai mint a vándormadarak elköltöztek, annak a reménye nélkül, hogy valaha is visszatérjenek. Az aggteleki hegyek legmagasabb pontján elterülő falu a tengerszinttől 300 méter magasan fekszik, sűrű és némely helyen áthatolhatatlan erdővel körülvéve.



Itt még hagyományosan tisztítják a szennest a sebes patakban.

Az Árpád-házi királyok alatt már a Tornai nemzetség birtokaként emlegetik, és bár kápolna a neve, mely katolikus hangzású, a falu a XVI. században áll a református hitre, mely hitét mindmáig megőrizte. A templom — műemlék jellegű — a XVIII. század végén, késő barokk stílusban épült. Az Isten háza nemcsak a lelkek üdv-háza, hanem vendégmarasztaló épület... mert a vendégmarasztalásra mindennél nagyobb szükség van Tornakápolnán. Más lehetősége a falunak nincs. Ha élni akar e csodaszép mese-falu.

El sem tudja képzelni a mai zsúfolt városokban élő ember, hogy ma, 1993-ban Tornakápolna összlakosságának száma 18 fő, 1986-ban még 36-an lakták a falut, de... A 18 embernek a legfiatalabbja 60 esztendő. A faluban fiatal nincs. Szinpetritől 5 kilométerre fekszik ez az alpesi falu, de az útja majdnem járhatatlan. Horribile dictu: a ma Európájában, Észak-Magyarországon Tornakápolnára egy héten kétszer jár autóbussz; szerdán és pénteken.

Orvos nincs. Tanító, tanár, iskola, tsz, könyvtár nincs. A falusi könyvtár, mely szolgálta valaha a falu kulturális igényeit, az erdélyi forradalomkor Marosvásárhelyre költözött.

Nagy teherbírású gép a faluban nincs. A munkára megfogytakozott. Egy-két elgémberedett inas kéz magába kapaszkodhat. Közmvésítés a faluban nincs. 5 újság jár heti két alkalommal az olvasóknak. Csendben várja a falu a végleges elmúlását. Keresztelés, esketés, valamint egyéb egyházi szertartás már régtől kihalt. Ami megmaradt, az a temetés. A faluban 32 ház van, szinte mindegyikük a század elején épült. Műemlék jellegű.

Hogyan tovább? — kérdeztem a polgármestert, Szegő Sándort.

Tovább? Sehoggy. Lassan kihalunk. Sajnos, már az síncs, aki kiássa a sírjainkat. Idegenből kell hoznunk sír-ásókat és sírbalkapárokat. A saját erőnkön már eltemetkezni sem tudunk. Nincsen nekünk jövődönk.

Bár a polgármester felesége hízott kacsát vág, ösz-

## Lakossági fórum Bükkszentlászlón

A szocialista párt miskolci szervezete 1993. október 22-én, pénteken 17.30 órától lakossági fórumot tart Bükkszentlászlón, a Községi Házban. A fórum résztvevői: a 24. sz. körzet szocialista önkormányzati képviselő-jelöltje, dr. Hardonyi András, Tompa Sándor országgyűlési képviselő és Korinthus Katalin, az országos választmány alelnöke.

Minden érdeklődőt szeretettel várnak.



Kacsát vágni mindig ünnep. De vendégek nélkül?

szekeserlik szájukban a falat.

— Itt nekünk végünk van — mondja Szegő Sándorné. — A fiatalság hűtlen lett az anyaföldjéhez, az anyafalujához... Talán még az anyajához is, hisz itthagytak minket. Sok földünk, gyümölcsösünk van, de mi már megdolgozni nem tudjuk. Tehenet sem tartunk inkább, mert a tejet nem szállítja el senki. Ha még van egynémely a faluban, annak tejt a disznókkal itatjuk meg. Rólunk az Isten is elfeledkezett.

Nézze, még megvannak a termelői eszközeink — mutatja Ráki László, tornakápolnai lakos. — De nincsen aki dolgozzon velük. Itt van a járom, a szekér, a sarló, a kasza, a kapa... de már nem forog a mi öreg kezünkben. Fiatal kéne ide... vagy egy egységes és nagy halál. Olyanok vagyunk, mint a kórházban mesterségesen életben tartott beteg, akiről az orvosok tudják jól, hogy meghal. Csak napok, hónapok, esetleg évek kérdése... és akkor mind kimegyünk oda — mutat a csodálatosan szép, faragott fejfés temető felé.

— Mi lesz ezzel a szép felvidéki faluval néhány év múlva? — kérdem Ráki Józsefet, a falu jegyzőjét.

— Üdülőfaluvá nyilvánították községünket. Itt már több német állampolgár is vásárolt házat. Ezenkívül hétvégi házakat vásároltak itt debreceniek, kazincbar-

cikaiak, tiszaujvárosiak, fehérgyarmatiak, budapestiek, edelényiek. Csak ebben lehet e falu jövője. Semmi más nem segíthet már Tornakápolnán. Pedig állítom, hogy Magyarország legszebb faluja ez. Földje gazdag, vize tiszta, levegője gyógyító. És ennek dacára sem maradhat meg e falu. Nagyon olcsón telkeket alakítottunk ki, hát-ha megvásárolnák a világ bármely pontján élők. Mert alpesi faluban házat építeni, nem akármilyen. És, ez egy alpesi település. Kár lenne megszűnie. És azt is szeretném, ha nemcsak nyáron, egy-két héti népesülne be a falu a szabadságolás idején... hanem azt szeretném, hogy éljen, éljen tovább Tornakápolna, mert e falunak történelmi elhivatottsága volt... és van is — azaz lesz! Nem szabad elpusztulnia... de a megmaradásnak mi a biztos záloga, ezt még Önnek elmondani nem tudom...

\*

Én pedig, aki végigéltem a romániai falurombolási akciókat, lévén, hogy erdélyi vagyok, keserű szájzettel állapítom meg, ha fel nem ébred az ország, a megye, a falurombolás buldózer nélkül lezajlik...

Kép, szöveg:

György Horváth László

# Kispénzűek vendégfogadója Jósvafőn

Képzőművésztabort szeretnének

Jósvafő az ország egyik legszebb települése, de halmozottan elmaradott. A munkanélküliség, a szolgáltatások hiánya, az infrastruktúra fejletlensége és megannyi mai gond, mind-mind sorvasztja, apasztja a falut és lakóközösségét. Pedig eljár ide kirándulni, vagy gyógykezelésre egy nagyon tekintélyes magyar és külföldi réteg.

A bányászudülő szűkös méretei miatt nem mindenben tudja kielégíteni az igényeket. Sokan csak egynapos kirándulást szerveznek Jósvafőre, mert szállást aligha kaphatnának olcsón. Ezen az áldatlan helyzetet kívánt változtatni Balda János és felesége, mindketten munkanélküliek, amikor olcsó turisztaszállást nyitottak a saját lakásukban. Az egy éve működő turisztaszállás mind-dig megtelik, üzemel. Hogyan

lehetőséges ez? — kérdezem a házigazdától.

— Nagy az ismeretségi köröm. Az erdészetnél voltam gépkocsivezető. Munkanélkülivé váltam. Láttam, hogy igény van az olcsó szállásra, mert a szálloda nagyon drága. Főleg a kispénzű diákságnak, hátizsákos, hálósákos és kerékpáros túrázóknak. Így belevágtam. Senkitől semmilyen támogatást nem kértem, magam dolgozom meg a saját házamban a pénzemért becsületesen. A magam ura vagyok.

— Kik járnak el ide üdülni, barlangászni, túrázni?

— Főleg az ELTE egyetemistái, akiknek az északi 150 forint megfelel. Ennyit fizetnek egynapi szállásért. De a feleségem reggelivel is szolgál, ha ezt igénylik.

— Látom külföldi képeslapjai is vannak itt. Talán

külföldről is voltak vendégei?

— Hogyne, voltak itt a nyáron már Svájból, Németországból, Ausztriából, de még Új-Zélandról is.

— Hány embert tud fogadni?

— Egyszerre tizet. De szeretném fejleszteni a fogadólétszámot 50 főre, hiszen a szomszéd műemlék jellegű ház is az enyém. Legalább egy autóbussznyi utasnak lenne érdemes egyszerre ideutaznia 10—10 napos üdülésre. Nekik is, nekünk is így lenne jobb.

— Honnan tanulta a szakmát?

— Három hónapos tanfolyamon voltam Budapesten. Ez egy vállalkozói tanfolyam volt. De még nem vagyok vállalkozó. Ha egy kicsikét megerősödöm, szeretnék az-zá válni.

— Tervei?

— Életem végéig az üdültetés. Tiszteességes és humánus szakma. A jósvafői falunapokra pedig szállást szeretnék biztosítani akár ingyen is néhány képzőművésznek, akik családjikkal, gyermekeikkel együtt eltölthetnének nálam — azaz nálunk, Jósvafőn — egynéhány szép napot, és alkotásaikkal megörökíthetnék ezt a szép tájat, a hegyeket, a barlangokat, a Tengersizem-tavat, az erdőt.

Gy. H. L.

## Finn leánykar Miskolcon

Az Avasi Gimnázium meghívására érkezik Miskolcra a Johanna Järvinen vezette turkui városi leánykar. Első fellépésük a megyeháza dísztermében rendezendő központi ünnepségen lesz pénteken délelőtt, majd ugyanezen a napon déli 1 órától az Avasi Gimnázium aulájában adnak hangversenyt. Szombaton este 6 órától közös misén vesznek részt az új avasi katolikus templomban, az Ige templomban. Igét hirdet Mándy Zoltán lelkész. Fél hétkor kezdődik az egyházzenei hangverseny, amelyen a turkui leánykar mellett a miskolci

Erkel Ferenc férfikar énekel. Műsoraik után a hangverseny befejezésül együtt énekel a finn leánykar, a partner iskola Avasi Gimnázium leánykara és vegyeskara, az Erkel Ferenc férfikar és a miskolci Eszterházy kórus.

## Megvalósult a tokaji gázalom

# Kupa fáklyát gyűjt

Ötezer forintot visszakaptak

Az előző év tavaszutóján röppest fel először a hír Tokajban: vezetékes gáz lesz a városban. Volt, aki hitte, és talán többen, akik nem, de ettől az időtől fogva szinte állandó beszédtema maradt a város lakói között.

Elkészült a kivitelezési terv, megtörtént az egyeztetés és megadták az érintett szervek az engedélyeket. Majd pályázati kiírás, szerződés kötés a kivitelezésre. Mindezzel párhuzamosan felhívást kapott a lakosság a „csatlakozási igény” bejelentéséhez. Ezt meg kellett gondolni, mert a csatlakozási készség együtt járt a há-

zózatkiépítés költségeivel való hozzájárulással, és ez elsődlegesen harmincezer forintot jelentett családonként. A családok többsége vállalta az ezzel járó kiadást. Jól tette, mert az ÁFI-hoz benyújtott pályázat sikere után közel ötezeret mindenki visszakapott.

A bizalom nem volt osztatlan, szinte az akció megindításával egyidőben felröppest az első „kacs”: nem lesz ebből semmi, a befizetett összeg kidobott pénz! (Ekkor még kevesen tudták, hogy ebből a „kacsából” egy egész fészekalj vár röptetésre.)

A kivitelezés megindult, késő őszig tartott, majd tavasszal folytatódott és mostanra befejeződött.

Az üzemeltetési szerződés-tervezetet október 19-én rendkívüli önkormányzati ülésen tárgyalta meg a helyi képviselő-testület és hagyta jóvá, így az aláírás egy-két napon belül megtörténhet.

A „gázos” szakemberek „fáklyagyűjtásnak” nevezik az egy-egy új rendszer üzembe helyezését jelentő első lánggyűjtást. Erre az ünnepélyes aktusra Tokajban október 23-án, délelőtt kilenc órákor kerül sor a Bajcsy-Zsilinszky út 34. szám közelében.

A „fáklyát” dr. Kupa Mihály országgyűlési képviselő gyűjtja meg.

Az ünnepséget követő napokban egyre több tokaji családban kerülhet sor a házi „fáklyagyűjtásra”.

A. Zsé.

# ZSANETT...

nagyon elegáns és csinos benne, idegesen les széjjel, keresi a kislányt, hangosan szólítja:

— Zsanett, Zsanett, hol vagy?

A férj is széttekint, meglátja a falomb hűvösében tébláboló kislányát, odaszól:

— Zsanett, Zsanett, nem hallok, anyuci szólít!

Hanem a kis és dundi Zsanett oda se hallgat. Lepkét kerget, fűtyül a franciás Zsanettre, talán igaza is van. Dacosan meg-rántja gömbölyű vállacskaát és egyszercsak a nagymama kedves alt hangját hallani:

— Zsófikám, Zsófikám, gyere közelebb, tudod, hogy anyuci mennyire félt. Még nem felejtette el a tavalyi eseted, tudod, amikor Párizsban jártatok és elködörögtél. No, gyere galambom, gyere hozzám...

A kis dundi megérti a Zsófiika keresztnevet, és odasündörög a nagymamához.

Talán igazad van, kislány, szép-szép a Zsanett név, de a Zsófikám szebben cseng a magyar fülekben.

(holdi)

